

Správce Lán v další policejní kauze

LÁNY Lesní správa Lány, která přímo spadá pod hradního kancléře Vratislava Mynáře, má další problémy. Jak včera informovala MF DNES, policie vyšetřuje zakázku na výstavbu oplocení kolem obory v hodnotě 4,2 milionu korun. Je to přitom už druhá veřejná zakázka Lánské lesní správy, kterou kriminalisté rozplétají. Pojtkem obou případů je šéf obory Milan Balák, kterého do funkce bez regulárního výběrového řízení dosadil právě Mynář.

Zakázku na vybudování oplocení získala v roce 2004 bez soutěže firma Kaiser. Smlouvu, jejíž možnou předraženost kriminalisté zkoumají, podepsal přímo Balák. Existenci vyšetřovacího spisu odhalil deník díky dodatku smlouvy o právní pomoci. Tu uzavřel loni na podzim Balák s advokátní kanceláří Musalová, Jansta. Koncem roku šéf obory uzavřel s právníky ještě dodatek, který výčet služeb advokátů rozšiřuje na obhajobu v případě výstavby oplocení.

Kuriózní na smlouvě s advokáty je, že právníci mají za úkol hájit jak Lesní správu jako právnickou osobu, tak zaměstnance. V praxi by se tak i obhajoba případných trestných činů, kterých by se svévolně dopustil zaměstnanec organizace, hradila ze státního rozpočtu. „Zaměstnavatel by se měl od toho jednání distancovat a říci, že to není systémová vada, ale excés konkrétního člověka. Takto přiznávají, že je to problém celé organizace,“ řekl LN Petr Leyer, právník české pobočky Transparency International.

Další potíž představuje i Balákův podpis pod smlouvou s advokáty. „Možný výklad situace je, že ředitel zneužil svého postavení a v podstatě si za státní peníze hraď obhajobu. To není akceptovatelné,“ dodal Leyer. KK

Europoslanci EK: Zvažte střídání času

PRAHA/ŠTRASBURK Začátek letního času připadá letos na 25. března. Kvůli iniciativě skupiny osmdesáti poslanců Evropského parlamentu by to mohlo být jedno z posledních hromadných nočních přetáčení hodinových ručiček. Poslanci totiž včera vyzvali Evropskou komisi, aby vyhodnotila přínosy a rizika střídání letního a zimního času a případně navrhla jeho zrušení.

V čele této skupiny europoslanců stojí Pavel Svoboda (KDU-ČSL), který zrušení střídání času zdůvodňuje mimo jiné studii devíti evropských univerzit. Ten dokládá, že změna času působí zdravotní potíže dvaceti procentům populace. „Téma rezonuje napříč evropskými zeměmi. Ve Finsku zrušení střídání času podpořilo dokonce 70 tisíc lidí. V Polsku o tom jednájí v parlamentu,“ uvedl Svoboda. České zastoupení ve Štrasburku není ale ohledně řešení otázky jednotné. „Nepovažují to za závažný problém a myslím, že to nepatří na půdu Evropského parlamentu,“ řekl k tomu europoslanec Jan Zahradil (ODS).

V Česku se letní čas pravidelně střídá od roku 1979. Vláda přijímá jednou za pět let nařízení, ve kterém stanovuje přesný začátek a konec letního času. V současné době je střídání naplánováno až do roku 2021. Pokud by EU schválila zrušení letního času dříve, vládní nařízení by se zrušilo. Ke změně by totiž muselo dojít najednou ve všech členských státech. KK

Bydlení v Česku není drahé

Dokončení ze strany 3

„Ani ne sto kilometrů na severozápad od Prahy jsou ceny bytů mnohonásobně nižší než v Praze, a to i ve velkých městech,“ sdělil také Lux ze Sociologického ústavu Akademie věd.

To ostatně dokazuje i podrobnější pohled na výsledky výzkumu. Například pětina Pražanů uvedla, že platí měsíčně částku vyšší než 16 tisíc korun.

Více než 12 tisíc korun z výplaty by mohlo bydlení dávat pod pět procent obyvatel Zlínského, Plzeňského, Karlovarského nebo třeba Ústeckého kraje.

Převažuje dispozice 3+1

Desetina respondentů ale nevydává za střechu nad hlavou ani korunu. Bydlí většinou u rodičů nebo příbuzných.

Třetina Čechů obývá byt nebo

dům, který má tři místnosti a kuchyň nebo kuchyňský kout. V Karlovarském kraji v takové dispozici domova žije téměř polovina místních. „Třípokojových bytů je v Česku více než jeden milion a čtyřpokojových je ještě o něco více, a to zhruba 1,2 milionu,“ uvádí Petr Hána z oddělení nemovitostí společnosti Deloitte.

V Praze nebo v Moravskoslezském kraji je ale časté bydlení v dvoupokojovém bytě s kuchyní nebo kuchyňským koutem. Podle Hány se připravované nebo již realizované developerové projekty spíše soustředí na tento trend menších bytů, zejména právě dvoupokojových.

Naopak ve Středočeském kraji více než čtvrtina obyvatel uvedla, že žije v bytě nebo domu s dispozicí 4+1 nebo má čtyři místnosti s kuchyňským koutem. „Výsledky průzkumu potvrzují fakt, že lidé

Jak lidé momentálně bydlí

- **27 procent** – v rodinném domě v osobním vlastnictví
- **23 procent** – v bytě v osobním vlastnictví
- **20 procent** – v pronajatém bytě
- **14 procent** – v rodinném domě rodičů nebo příbuzných
- **7 procent** – v družstevním bytě
- **5 procent** – v bytě rodičů nebo příbuzných
- **3 procenta** – v pronajatém rodinném domě

ve velkých městech žijí převážně v bytech s menší dispozicí a naopak ve zbytku republiky lidé častěji volí větší domy,“ sdělil David Mencl, ředitel společnosti Ekonomické stavby, která si výzkum ne-

chala zpracovat. Například na Vysočině se ukázalo, že pětina respondentů bydlí v domě či bytě dokonce o dispozici 6+1+kk.

Do 15 kilometrů za městem

Lidé většinou chtějí bydlet v blízkosti větších měst. Hlavním důvodem je dojezdový čas do práce. Tento faktor je zásadní hlavně pro mladé do 29 let.

Ti, kdo chtějí žít v Praze, ale kvůli vysoké ceně často ustupují, si pořízují bydlení ve vzdálenějším okruhu od hlavního města. „V okolí Prahy zpravidla hledáme klientům pozemky ve vzdálenosti 15 až 25 kilometrů s dobrou dostupností. Někteří volí i lokality 30 kilometrů od Prahy napojené na železniční infrastrukturu,“ uvedl Mencl. V tom je podle něj hlavní město specifické: „Jinde se lidé většinou stěhují zhruba do deseti až 15 kilometrů za město.“

Téměř 40 procent respondentů uvedlo, že bydlí v domácnosti s partnerem, manželem nebo dětmi. Většinou se jedná o dva až čtyři členy. Osm procent dotazovaných přiznalo domácnost o pěti a více členech.

Pouze osm procent dotazovaných žije v domácnosti bez spolubydlícího. „Trend singles je patrný hlavně ve velkých českých městech a ne každý si ho finančně může dovolit,“ komentuje Hána. „Na druhou stranu zhruba polovina českých hospodařících domácností (2,7 ze 4,4 milionu) je tvořena jen jedním či dvěma členy,“ doplňuje Hána.

S bydlením je ale spokojená jen zhruba polovina Čechů, ukazuje výzkum. Ve vlastním bydlení žije každý druhý respondent a také polovina uvedla, že si přeje nějaké pořídění. Hlavně dům, který poskytuje větší soukromí.

Večeře v Lánech. Premiér v demisi Andrej Babiš (ANO) včera na zámku v Lánech povečeřel s prezidentem Milošem Zemanem. Bavili se o aktuálních tématech, výhledu do blízké budoucnosti a také o zahraniční politice. Babiš řekl, že se chce soustředit na evropskou agendu, a dodal, že je potřeba si promluvit o vzájemné koordinaci. Naposledy se prezident a premiér potkali, když Babiš 24. ledna předával demisi svého prvního kabinetu, který nezískal důvěru sněmovny. Zeman tehdy zároveň pověřil předsedu hnutí ANO jednáním o nové vládě. Představitelé hnutí ANO se od podání demise setkali kvůli jednání o vládě s protějšky z ODS, KSČM, ČSSD, KDU-ČSL nebo SPD. Jejich rozhovory se zpravidla týkaly hledání programových průníků jednotlivých stran. FOTO TWITTER JIŘÍHO OVČÁČKA

„Nanodivny“ ničí odpady i nemoci

Olomoucké centrum RCPTM získalo na výzkum 335 milionů korun. Využívá nekovové magnety i nanosenzory

MARTIN RYCHLÍK

OLMOUC Před rokem vyrobili první nekovový magnet na bázi upraveného grafenu, před pár týdny budovali studii o nanostříbru, jež může napomoci antibiotikům v boji s odolnými bakteriemi...

Reč je o vědcích z Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů (RCPTM) při Univerzitě Palackého v Olomouci, kteří oba své objevy zveřejnili v časopisech z elitní rodiny Nature – ten druhý vyšel přímo na obálce magazínu *Nature Nanotechnology*.

Na sklonku loňského roku navíc Hanáci vysoutěžili s projektem Nanotechnologie pro budoucnost 335 milionů korun, když se zařadili mezi dvacítku úspěšných žadatelů ve výzvě ministerstva školství pro excelentní výzkum. A co víc: mezi špičku patří opakovaně, neboť s žádostí o 150 milionů uspěli i v předchozím klání excelentních týmů. Těch bylo 32.

Co chtějí vyvíjet teď, v dvojnásobně štedrém záměru? „Náš projekt počítá s vývojem nanotechnologií se zásadním společenským dopadem v oblastech zlepšení kvality životního prostředí, lidského zdraví i obnovitelných zdrojů. Budeme se zabývat i vývojem superfunkčních nanomateriálů s mi-

možnými magnetickými a optickými vlastnostmi nebo využitím odpadních surovin pro výrobu nanomateriálů,“ řekl LN Radek Zbořil, ředitel RCPTM.

Olomoučtí nedělají jen základní výzkum, ale hledají i uplatnění pro své nápady. „Tyto materiály otestujeme v řadě aplikací zahrnujících například nové technologie čištění vod a ochrany prostředí nebo produkce a uchování vodíkové energie. Současně chceme studovat podstatu uhlíkových nekovových magnetů nebo využití nanomateriálových senzorů pro analýzu procesů na úrovni buňky s potenciálním využitím v lékařské di-

agnostice nebo terapii,“ doplňuje profesor Zbořil, aktuálně čtvrtý nejcitovanější vědec v Česku.

Supertechnika, ale hlavně lidé RCPTM, jedno ze tří vědeckých center Univerzity Palackého, jež vzniklo v minulém programovém období z unijních fondů, je už teď skvěle vybaveno, ale i ze získaných 335 milionů půjde část na hi-tech zařízení. Vědci počítají

s nákupem skenovacího elektronového mikroskopu s vysokým rozlišením s fokusovaným iontovým svazkem (SEM-FIB), který umožní studium struktury materiálů. A protože středisko již nyní disponuje jedním z nejvýkonnějších transmisních elektronových mikroskopů či skenovacím tunelovým mikroskopem, může se dle Zbořila stát i „předním evropským mikroskopickým centrem“.

Značná část peněz půjde na mzdy vědeckých pracovníků, neboť programy povedou experti nejen z Česka, ale i z USA, Hongkongu či Itálie. Zapojit by se měl zhruba deset vědců převážně z ci-

ziny. „Účast na výzkumu přislíbily špičkové týmy z Japonska, USA, Norska, Číny, Izraele, Jižní Koreje a Německa. Současně projekt upevní naše postavení v již existujících velkých kolaboracích, například v evropské laboratoři částicové fyziky CERN anebo v observatoři Pierra Augera v Argentině,“ doplňuje ředitel.

Jeho zástupcem je další vynikající chemik, Michal Otyepka. Ten získal přede dvěma lety prestižní grant Evropské výzkumné rady (ERC) ve výši 49 milionů korun. Díky tomu se věnuje zkoumání takřka dvourozměrného světa grafenu, jediné atomární vrstvy tuhy, která má řadu až zázračných vlastností a nese v sobě nobelovskou stopu. Právě za objev grafenu dostali totiž Andre Geim a Konstantin Novoselov v roce 2010 Nobelovu cenu v oboru fyzika.

„V projektu Nanotechnologie pro budoucnost budeme studovat i další typy 2D materiálů obsahující mimo jiné fosfor, bór či síru. Velkou výzvou je také příprava multifunkčních vrstevnatých materiálů,“ říká Otyepka se Zbořilem. Jiné nanotechnologie lze výhledově užít k medicínským aplikacím (měření teploty v živé buňce, protinádorová činnost) anebo na vylepšení solárních článků.

Moderní laboratoře. Olomoučtí vyvíjejí i filtrační či antimikrobiální technologie.

Ředitel Radek Zbořil FOTO RCPTM